

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Аналіз фітосанітарного ризику

спеціальність	202 «Захист і карантин рослин»	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	«Захист і карантин рослин»	факультет	агрономії та захисту рослин
освітній рівень	другий (магістерський)	кафедра	зоології, ентомології, фітопатології, інтегрованого захисту і карантину рослин ім. Б.М. Литвинова

ВИКЛАДАЧ

Станкевич Сергій Володимирович

Вища освіта – спеціальність «Захист рослин» (2009), «Облік і аудит» (2013), «Екологія» (2019), «Менеджмент» (2020), «Публічне управління та адміністрування» (2021), «Лісове господарство» (2022), «Агрономія» (2023), «Освітні, педагогічні науки» (2024)

Науковий ступень - кандидат сільськогосподарських наук – 16.00.10 «Ентомологія»

Вчене звання - доцент кафедри ентомології, зоології, фітопатології, інтегрованого захисту та карантину рослин ім. Б.М. Литвинова

Досвід роботи – 11 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- автор єдиних в Україні навчальних посібників «Методи огляду та експертизи підкарантинних матеріалів», «Карантинні організми, обмежено поширені в Україні», «Регульовані некарантинні шкідливі організми», «Паразитичні карантинні бур'яни», «Карантинні фітонематоди», «Карантинні організми з основами експертизи підкарантинних матеріалів»
- автор та співавтор понад 650 наукових і методичних праць із захисту і карантину рослин
- учасник багатьох наукових і науково-практичних конференцій в Україні та за кордоном

телефон	0504000985	електронна пошта	sergejstankevich1986@gmail.com	дистанційна підтримка	Google Meet Moodle
---------	------------	------------------	--------------------------------	-----------------------	-----------------------

До викладання дисципліни долучені:

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування у здобувачів знань, щодо наукового обґрунтування фітосанітарного ризику при завезенні адвентивних шкідливих організмів в сучасну епоху розвитку торговельних відносин та забезпечення ефективних карантинних заходів щодо охорони рослинних ресурсів України.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, робота в групах
Деталізація результатів навчання і форм їх контролю	<ul style="list-style-type: none"> • аналізувати та прогнозувати фітосанітарний ризик від проникнення карантинних шкідливих організмів (ЗК02, ЗК06, СК3, СК4, СК5, РН02) / робота в групах • розробляти рекомендації, щодо зниження потенційної шкідливості карантинних шкідливих організмів (ЗК02, СК5, СК6, РН02, РН05, РН06) / робота в групах • розробляти, обґрунтовувати та застосовувати фітосанітарні і винищувальні заходи проти карантинних шкідливих організмів (ЗК01, ЗК02, СК5, СК6, РН05, РН09) / робота в групах
Обсяг і форми контролю	3 кредита ECTS (90 годин): 12 годин лекцій, 18 годин лабораторних; модульний контроль (3 модулі) 60 годин самостійної роботи; підсумковий контроль – залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, академічна доброчесність
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ДОПОВНЮЄ СТАНДАРТ ОСВІТИ І ОСВІТНЮ ПРОГРАМУ

Компетенції	<p>ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК02. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>СК3. Здатність використовувати ефективні методики визначення та ідентифікації шкідливих організмів, проводити фітосанітарну діагностику хвороб рослин, комах, кліщів, нематод, гризунів та бур'янів за стадіями розвитку і етапами органогенезу рослин.</p> <p>СК4. Здатність розробляти прогнозні моделі та технологічні схеми забезпечення дотримання фітосанітарних вимог дистанційного і стаціонарного фітосанітарного моніторингу.</p> <p>СК5. Здатність встановлювати та оцінювати сезонну і багаторічну динаміку чисельності регульованих шкідливих організмів та високоефективно застосовувати методи їх ліквідації.</p> <p>СК6. Здатність розробляти комплексні заходи із захисту і карантину рослин для підприємств, установ, організацій усіх форм власності згідно з законодавством ЄС з питань карантину і захисту рослин.</p>	Програмні результати навчання	<p>РН02. Відшукувати потрібну інформацію у науково-технічній літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати і оцінювати наявну інформацію.</p> <p>РН04. Будувати та досліджувати концептуальні, математичні та комп'ютерні моделі об'єктів і процесів у сфері карантину та захисту рослин, здійснювати оптимізаційні розрахунки.</p> <p>РН05. Обирати, розробляти і застосовувати з урахуванням новітніх досягнень науки і виробництва ефективні методи захисту рослин від шкідливих організмів з використанням інформації щодо фітосанітарного стану, прогнозів, екологічної ситуації і економічної доцільності.</p> <p>РН09. Розробляти, обґрунтовувати та застосовувати фітосанітарні заходи захисту до рослинних багатств країни і навколишнього середовища загалом від занесення та поширення небезпечних карантинних шкідливих організмів.</p>
--------------------	---	--------------------------------------	--

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. Аналіз фітосанітарного ризику шкідливих організмів

Лекція 1.	Фітосанітарні принципи карантину та захисту рослин та аналіз фітосанітарного ризику шкідливих організмів.	Практичне заняття 1 (ПЗ 1)	Провести процес аналізу фітосанітарного ризику, ініційований внаслідок: встановлення нового виду шкідника; перегляд чи редагування політики; встановлення нового шляху.	Самостійна робота	Міжнародна конвенція з карантину та захисту рослин. Розглянути текст основних положень. Директива Ради 2000/29/ЄС про заходи захисту від інтродукції на територію Спільноти організмів, шкідливих для рослин або рослинних продуктів, та від їхнього поширення на території спільноти. Міжнародні стандарти фітосанітарних заходів № 2 та № 11. Розглянути текст основних положень. Вивчити структуру фітосанітарного ризику.
Лекція 2.	Інтродукція, адаптація та акліматизація шкідливих організмів.	ПЗ 2	Установити оцінку ймовірності занесення та поширення шкідника. Ймовірність проникнення шкідника.		
Лекція 3.	Порядок проведення аналізу фітосанітарного ризику.	ПЗ 3	Встановити ймовірність виживання шкідливих організмів під час перевезення з рослинною продукцією або при зберіганні.		
		ПЗ 4	Встановити ймовірність виживання шкідника після застосування процедур з управління ризиками. Ймовірність акліматизації виду. Наявність придатних рослин-господарів, альтернативних господарів та векторів у зоні аналізу небезпечності шкідника. Придатність середовища.		

Модуль 2. Оцінка фітосанітарного ризику шкідливих організмів

Лекція 4.	Аналіз небезпечності карантинних видів та оцінка потенційних економічних наслідків.	ПЗ 5	Оцінити потенційні економічні наслідки та вплив шкідника від прямого та непрямого впливу. Аналіз економічних наслідків.	Самостійна робота	Провести оцінку фітосанітарного ризику ентомологічного шкідливого організму. Провести оцінку фітосанітарного ризику фітопатологічного шкідливого організму. Провести оцінку фітосанітарного ризику нематологічного шкідливого організму. Провести оцінку фітосанітарного ризику карантинного виду бур'яну. Міжнародний стандарт фітосанітарних заходів № 21. Розглянути текст основних положень.
Лекція 5.	Оцінка ризиків, пов'язаних зі шкідниками.	ПЗ 6	Провести аналіз фітосанітарного ризику для конкретної території України (за вибором студента) виду відсутнього в країні.		
Лекція 6.	Оцінка фітосанітарного ризику та управління фітосанітарним ризиком	ПЗ 7	Провести аналіз фітосанітарного ризику для конкретної території України (за вибором студента) виду обмежено-поширеного в країні.		
		ПЗ 8	Провести аналіз фітосанітарного ризику для конкретної території України (за вибором студента) регульованого виду в країні.		
		ПЗ 9	Оформити протокол аналізу фітосанітарного ризику та зробити висновок про доцільність занесення виду до Переліку регульованих шкідливих організмів		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Станкевич С.В. Моніторинг шкідників і хвороб сільськогосподарських культур: навч. посібник / С.В. Станкевич, І.В. Забродіна, Ю.В. Васильєва, В.П. Туренко, А.В. Кулешов, М.О. Білик. Харків: ФОП Бровін О.В., 2020. 624 с.
2. Карантинні організми (з основами експертизи підкарантинних матеріалів): навч. посіб. / С.В. Станкевич, І.П. Леженіна, І.В. Забродіна, Л.В. Жукова; Харків. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Харків: ФОП Бровін О. В., 2021. 459 с.
3. Карантинні організми, обмежено поширені в Україні: навч. посіб. / С. В. Станкевич, І. П. Леженіна, І. В. Забродіна; Харків. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2022. 140 с.
4. Регульовані некарантинні шкідливі організми: навч. посіб. / С. В. Станкевич, І. П. Леженіна, І. В. Забродіна; Харків. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2022. 75 с.
5. Паразитичні карантинні бур'яни: навч. посіб. / С. В. Станкевич, І. П. Леженіна, І. В. Забродіна; Харків. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2022. 68 с.
6. Карантинні фітонематоди: навч. посіб. / С.В. Станкевич, В.М. Положенець, Л.В. Немирицька, М.Ю. Станкевич. – Житомир: Видавництво «Рута», 2022. – 96 с.

Методичне забезпечення

1. Станкевич С.В. Назви карантинних шкідливих організмів. Харків: ХНАУ, 2020. 16 с.
2. Станкевич С.В., Забродіна І.В. Зовнішній і внутрішній карантин рослин. Рекомендації до вивчення дисципліни. Харків: ХНАУ, 2020. 39 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на лабораторних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.